

reader bij preken-serie over

Openbaring

Vredekerk, Den Haag
versie 8: 22 februari 2026
Ernst Zwart

Vooraf

Over Openbaring

In een aantal preken denken we na over het laatste Bijbelboek. Openbaring gaat over de voleinding: God gaat alles herstellen. Hij vertelt ons in dit boek *dat* Hij het gaat doen (dat is een bemoediging), *wanneer* Hij dat gaat doen (spoedig) en *hoe* Hij dat gaat doen (door al het kwaad weg te doen).

Openbaring is een apocalyptisch boek. Het bevat veel beeldspraak en daar moeten we bij het lezen rekening mee houden: we moeten oppassen met allemaal letterlijke uitleggingen en met wilde toepassingen waar de eerste lezers niet van hadden kunnen dromen.

Openbaring is een profetisch boek. Dat betekent zeker dat de Heer ons dingen vertelt over de toekomst – al doet Hij dat niet om onze nieuwsgierigheid te bevredigen. Het betekent vooral dat Hij ons wil aanspreken, bemoedigen, troosten.

Over de rest van de Bijbel

Openbaring is het laatste Bijbelboek. Je kunt het eigenlijk pas een beetje begrijpen als je de rest van de Bijbel goed gelezen hebt. In Openbaring worden allemaal namen en beelden uit de rest van de Bijbel gebruikt. Je moet af en toe even terugbladeren om wat op te zoeken. De eerste lezers van Openbaring kenden het onderwijs over Gods toekomst uit de rest van de Bijbel. We hebben over een paar van de belangrijkste punten daarvan nagedacht in de aanloopreek op 27 april 2025; zie de **Inleiding** hierna.

Over deze reader en de structuur van Openbaring

We gaan proberen deze reader elke maand een stukje te laten groeien, met de belangrijkste punten uit elke preek over Openbaring. Hieronder het plan en de indeling van de prekenreeks, natuurlijk: Deo volente! Na deze pagina **Vooraf** vind je aantekeningen van elke gehouden preek.

Achterin deze reader vind je nog twee **Schema's**. Het eerste laat zien hoe Openbaring globaal opgebouwd is. Het tweede schema moet je wat aandachtiger bestuderen. Dat schema laat zien dat dit Bijbelboek een prachtige literaire opbouw heeft. Met het boek de Openbaring wil de Heer ons aanspreken en zijn boodschap heeft Hij op een prachtige manier verpakt. Bid mee dat we die boodschap samen gaan ontdekken!

Negen preken over Openbaring		
	Openbaring:	
1	1	De Mensenzoon tussen de kandelaars
2	2 en 3	Gemeente in de spiegel
3	4 en 5	Wie is waardig?
4	6:1 – 8:5	Verzegelden en verlost
5	8:6 – 11:8	De afgrond en de stad
6	11:9 – 15:4	Gedoemde eindtijdspelers
7	15:5 – 19:10	De boodschap van Babylon
8	19:11 – 21:8	Als Hij verschijnt
9	21:9 – 22:21	De bruid van het Lam

Inleiding: Oproep om te verwachten

Het belang van een gezonde toekomstverwachting

Zondag 27 april 2025

A: Inleiding

- We willen in de komende tijd in tien preken nadenken over Openbaring.
- Openbaring is het laatste Bijbelboek, dus is het van belang om te weten wat er daarvóór is verteld in de Bijbel. Wat moet je eigenlijk geleerd hebben voor je aan Openbaring begint?

B: Wat het OT vertelt

- De profeten vertellen dat de dag van de HEER komt: een moment van oordeel, verlossing en herstel (bijv. Mal. 3:17-21).
- Daniël 7:13 vertelt dat er 'een mensenzoon' zal komen met de wolken van de hemel.
- Zacharia 14:5 vertelt dat de HEER zal verschijnen **met zijn heiligen** (*kadoshim*; NBV21: hemelingen).

C: Wat het NT onthult

- De komende mensenzoon, is onze Heer Jezus (Mat. 24:30 en 26:64). De Heer sluit in zijn onderwijs aan bij Daniël (o.a. Dan. 7:13; 9:27; 12:11).
- De dag van de HEER is dus de dag van de Heer Jezus (o.a. 1 Kor. 1:8; Fil. 1:10; 2:16)!

LEZEN: 1 Tessalonicenzen 3:13; 2 Tessalonicenzen 2:1-8

D: De boodschap van de komst (2 Tes. 2:1-8; 1 Tes. 1:9,10 en 3:13)

- Wees niet verontrust en laat je niets wijsmaken (2 Tes. 2:v). Paulus sluit aan bij het onderwijs van de Heer in Mat. 24 en dus bij Daniël.
- De verwachting van de komst (verschijning van de Zoon van God is essentieel voor een gezond geloofsleven (1 Tes. 1:9,10). Zonder die verwachting zou jouw relatie met Hem niets voorstellen.
- Heiliging (liefde en toewijding) horen bij de verwachting van onze Heer, met het oog op het moment dat de Heer geëerd zal worden door ons in zijn gevolg (1 Tes. 3:13)!

LEZEN: 1 Tessalonicenzen 4:13-18

E: De boodschap van de vereniging (1 Tes. 4:13-18)

- Behalve het moment van de komst (verschijning) van de Heer op zijn dag zal er een moment zijn waar slechts in een paar tekstplaatsen iets over verteld wordt: het moment van onze persoonlijke ontmoeting met de Heer (o.a. Joh 14:1v; 1 Kor. 15:51,52; 1 Tes. 4:13; vgl. 'onze bijeenvergadering met Hem', 2 Tes. 2:1). De boodschap van deze onthulling over de ontmoeting met de Heer in 1 Tes. 4:
- Wees niet verdrietig zoals ongelovigen dat zijn.
- We mogen weten en we moeten geloven:
  - De doden in Christus zullen opstaan.
  - Wij zullen met hen de Heer tegemoet gaan in de lucht.

- Dat is onze troost en bemoediging: we mogen uitkijken naar het moment van onze persoonlijke ontmoeting met de Heer.

Samenvatting

In grote stappen hebben we nagedacht over wat de Bijbel ons vertelt over de toekomst en onze verwachting: over wat de HEER (de Heer) gaat doen. Zeg maar: wat je in ieder geval geleerd moet hebben voor je aan het laatste Bijbelboek begint. We hebben geprobeerd om de Bijbelse onderwijsvolgorde aan te houden:

- Er komt een dag van de HEER waarop Hij alles zal herstellen, in de eerste plaats de relatie met zijn volk Israël (onderwijs van de profeten in het Oude Testament).
- Het is onze Heer Jezus Christus die dan terugkomt (onderwijs van de Heer en van met name Paulus).
- Bij een gezonde verwachting van die dag hoort nuchterheid en dat we ons niet gek moeten laten maken. We dienen te weten dat er voorafgaande aan zijn komst dingen zullen gebeuren – die nu nog niet kunnen gebeuren omdat wij nog op aarde zijn. (2 Tes. 2:1v).
- Wij zullen weggenomen worden (1 Tes. 4:13v). Dat zal de weg vrijmaken voor verschrikkelijke ontwikkelingen die zullen uitmonden in de komst van de Heer (2 Tes. 2:7,8). Maar onze 'wegrukking' ('opname') betekent in de eerste plaats de persoonlijke ontmoeting met de Heer ('voor altijd met de Heer'; 1 Tes. 4:17) en dus een geweldige troost met het oog op de ontslapen gelovigen. Onze 'opname' **voorafgaand aan de komst van de Heer** maakt het ook te begrijpen dat wij in zijn gevolg zullen zijn bij zijn komst (1 Tes. 3:13; 2 Tes. 1:10)!

Openbaring 1: De Mensenzoon tussen de kandelaars

Hij laat zich zien en Hij gaat spreken
Zondag 25 mei 2025

Vooraf

- We beginnen vandaag aan een preken serie over Openbaring. Het is een goed idee om voorafgaand aan de preken zelf de Bijbelgedeelten te lezen. We zullen op zondag niet altijd alles kunnen lezen en zeker niet alles kunnen behandelen. Zie het schema in de reader. Nu lezen we Openbaring 1. Volgende keer uit hoofdstuk 2 en 3.
- Openbaring gaat over Gods voleinding. Daar hoort bij dat al het kwaad weggedaan wordt: Hij gaat grote schoonmaak houden. Die schoonmaak begint bij de gemeente (Op. 2 en 3).
- Openbaring gaat over de Heer en zijn plan. Niet in de eerste plaats over ons, over Israël of over onze toekomst. Het gaat over de toekomst van de Heer. Die focus is nodig voor een goed begrip.

LEZEN: Openbaring 1

Getuigenis van Jezus Christus (1:1-3)

- Hij is aan het woord, het is zijn getuigenis. Hij weet dat het waar is en dat het zal gebeuren.
- Openbaring is een profetische boodschap. Die gaat over de toekomst, maar is vooral gericht op bemoediging en levensverandering (welke?).
- De tijd is nabij (1:3). Toen al, hoeveel temeer nu.

Lofzegging aan de betrouwbare getuige ... (1:4-7)

- In zijn aanhef noemt Johannes de drie-enige God, wat hem brengt tot een lofzegging aan 'Hem die ons liefheeft'. Dit is de sfeer waarin Openbaring gelezen wil worden: je kunt het boek alleen begrijpen als je tot in je tenen beseft dat het gaat om zijn liefde en zijn heerlijkheid.
- Die Heer die ons liefheeft is degene van wie het OT zijn komst in heerlijkheid al aankondigde. Openbaring gaat dus over de vervulling van de profetieën voor Israël, al wordt een en ander in dit boek een beetje anders aangevlogen.

Motto (1:8)

- Wat betekent 'Ik ben de alfa en de omega'?
- En waarom heeft Johannes het woord 'omega' niet uitgeschreven (Grieks: 'Εγώ εἰμι τὸ ἄλφα καὶ τὸ ᾠ. Ongeveer uitspreken als: *Ego eimi to alpha kai to o*)?
- De voleinding is zeker in Gods plan, maar moet nog plaatsvinden!

Situatie, ontmoeting en opdracht (1:9-19)

- Er is een oude apostel in ballingschap – aan hem vertelt de Heer op zijn opstandingsdag hoe Hij alles goed zal maken.
- De eerste lezers van dit boek: gelovigen in kring van gemeenten in Asia. Waarom zeven gemeenten?
- Ontmoeting, en geruststelling en bemoediging. Johannes schrikt verschrikkelijk. En de Heer neemt de tijd om Johannes (en ons) te bemoedigen, met zijn rechterhand en met de vermelding dat hij aan het begin en het einde staat en overwonnen heeft.

De Mensenzoon tussen de kandelaars (1:12,13,20)

- Let op de betekenis van zijn naam en zijn uiterlijk (zie met name Dan. 7, 10): Hij is de HEER uit het OT die klaarstaat om te komen, te oordelen en te herstellen.
- Hij is tussen de kandelaars, met de sterren in zijn hand: Hij is *betrokken* op de gemeenten (vgl. één zevenarmige kandelaar in de tabernakel) en Hij is *in control*.

Vragen

1. Openbaring gaat vooral over de toekomst. Waar kijk je het meest naar uit?
2. Openbaring begint met een persoonlijke ontmoeting. De Heer laat zich zien en stelt zich voor. Waarom is dat belangrijk? Wat heeft die ontmoeting jou te zeggen?
3. De Heer staat of wandelt tussen zeven gouden kandelaars. En Hij houdt zeven sterren in zijn hand. Wat betekent dat? Wat heeft dat ons als Vredekerk te zeggen? En jou persoonlijk?

Openbaring 2 en 3: Gemeente in de spiegel

Wat de Heer vindt van zijn gemeente

Zondag 22 juni 2025

Vooraf

- We hebben hiervoor overdacht dat Openbaring een apocalyptisch boek is (met onthullingen via visioenen, veel beeldspraak) en een profetisch boek (waarmee de Heer ons wil aansporen en bemoedigen). Openbaring gaat over Gods voleinding: Hij zal alle kwaad wegdoen en alles goed maken.
- Alles, ook inzicht in Gods plannen, begint met een persoonlijke ontmoeting met Christus: vóór de Heer aan zijn onthullingen begint, verschijnt Hij aan Johannes (Op. 1).
- De Heer gaat oordelen, het kwaad wegdoen. Maar Hij begint in Op. 2 en 3 bij zijn Gemeente: als eerste gaat Hij dáár aanwijzen wat er verkeerd is ('het oordeel begint bij het huis van God'; 1 Petr. 4:17).

Inleiding

- In deze hoofdstukken lezen we zeven brieven aan zeven gemeenten in Asia, die staan voor alle gemeenten in alle tijden.
- Er zijn veel verwijzingen naar Op. 1 en naar de rest van het boek: voorbeelden van de prachtige compositie van Openbaring.
- Er zijn specifieke omstandigheden (situaties) te herkennen, alle brieven hebben specifieke kenmerken en er is een bepaalde ontwikkeling te zien. Maar we beseffen: elke brief is voor elke gemeente. We horen zeven keer 'hoor wat de Geest tot de gemeenten zegt'!
- De klemmende vraag van deze hoofdstukken is: mag de Heer een diagnose stellen, en durven wij echt in de spiegel van zijn Woord te kijken? Wat of wie regeert in de gemeente: onze traditie, onze gevoelens, onze smaak, onze nestgeur, onze stokpaardjes – of de Heer, die klaarstaat om te oordelen? Is de Vredekerk onze gemeente – of is het een gemeente van de Heer Jezus Christus?

LEZEN: Openbaring 2:1-7 en 3:14-22

Opbouw

- De brieven hebben een vast stramien:
  1. introductie ('Dit zegt Hij' – verwijzingen naar Op. 1)
  2. soms complimenten en altijd een analyse, voortkomend uit betrokkenheid en liefde ('Ik weet')
  3. diagnose en remedie
  4. belofte en beloning (De genoemde elementen komen verderop terug.)
  5. aansporing om alle zeven boodschappen te ontvangen ('Wie oren heeft').
- Soms wisselt de volgorde iets. In een aantal brieven is er een duidelijke verwijzing naar de komst van de Heer.

Efeze

- Kerntekst: 'U hebt de liefde van weleer opgegeven' (2:4). Dit zegt 'Hij die ons liefheeft' (1:5).

- Kernprobleem: de liefde voor de Heer zelf is een beetje weg. De gelovigen houden vast aan de waarheid, zijn allergisch voor kletsmaajors. Allemaal heel positief, maar de echte motivatie is een beetje weg, het hart is eruit. Wat is er mis met precies de goede dingen doen, maar zonder het hart van de zaak: liefde voor (en van) de Heer?
- Vraag: hoe zit het met onze liefdesrelatie met de Heer Jezus?
- Opmerking: Bij het begrijpen van de kernboodschap hebben mensen uit de Westerse cultuur last van de onterechte tegenstelling tussen gevoel en daden (Hoe kun je nu liefde doen? Het is toch niet de bedoeling om te doen alsof?). De Bijbel kent die tegenstelling niet! Liefde is een keuze en liefde is een werkwoord.
- Nodig: Inkeer en terugkeer naar het begin. Zonder inkeer, zonder liefde voor (van) de Heer kun je geen gemeente-van-de-Heer zijn, dat is een verlengstuk van Hem op aarde.

Laodicea

- Kerntekst: 'Ik sta voor de deur en klop aan. Als iemand mijn stem hoort en de deur opent, zal Ik binnenkomen, en we zullen samen eten, Ik met hem en hij met Mij' (3:20). De Heer van de gemeente staat buiten!
- Kernprobleem: Binnen denkt men het gezellig te hebben, maar de afwezige Heer wordt niet gemist – net als in de wereld die het zonder Gods gezalfde denkt te kunnen. De gelovigen zijn lauw (ze doen niets met de omgeving; de omgeving heeft hen 'gesensibiliseerd'). Ze zijn ellendig, arm, blind en naakt.
- We worden opgeroepen om te investeren in:
  1. Goud: wat van waarde is en wat van waarde blijft, wat "eeuwigheidswaarde heeft". Dan pas ben je rijk.
  2. Witte kleren: zodat je als volgeling van de Heer niet in je hemd staat. Het gaat over de 'rechtvaardige daden van de heiligen' (19:8; zie ook 3:5; 4:4 (in de hemel!); 6:11; 7:9,13,14; 19:13,14).
  3. Ogenzalf om te kunnen zien zoals de Heer de dingen ziet, en om Hem te kunnen zien. Het is noodzakelijk om zijn therapie aan te nemen zodat ze weer gaan zien (hoe het zit, wie ze zijn, wie Hij is).
- Nodig: Beseffen dat de Heer buiten staat. Zijn therapie aannemen zodat we weer gaan zien (hoe het zit, wie we zijn). Zijn stem horen zodat de band weer kan herstellen, zodat Hij tot ons kan spreken.

Gemeente in de spiegel – gelovige in de spiegel

- Voordat de Heer gaat onthullen dat en hoe Hij alles goed zal maken, houdt Hij ons een spiegel voor. Hij wil niet beginnen met de schoonmaak van de wereld voordat Hij zijn Kerk gereinigd heeft.
- De vraag aan jou is: mag de Heer wat zeggen? Heeft Hij het voor het zeggen? Staan we open voor correctie? Of doen en denken en voelen we zoals we dat gewend zijn en zoals we dat fijn vinden?
- Die vragen gelden ook voor ons functioneren als gemeente. Durven we tegen de Heer te zeggen: wat vindt U? Durven we Hem onze stokpaardjes te laten weglachen? Moeten we voor Hem ruimte maken op ons feestje, of willen we gast zijn op zijn feest?

Vragen

4. In Openbaring 2 en 3 geeft de Heer zeven boodschappen aan zijn Gemeente. Welke spreekt jou het meest aan? Waarom?

5. In de brief aan Efeze benoemt de Heer dat 'de eerste liefde' ('de liefde van weleer') weg is. Waaruit bleek dat? Wat leer je daarvan? Wat kunnen wij doen om 'de eerste liefde' terug te krijgen?
6. Wat is de kern van het probleem in de gemeente van Laodicea? Hoe ervoeren de gelovigen dat? Wat leer je daarvan?
7. Wat is naar aanleiding van deze brieven je gebed voor de gemeente in de Vredekerk? En voor je eigen geloofsleven?

Openbaring 4 en 5: Wie is waardig?

Voorspel in de hemel

Zondag 20 juli 2025

Wat vooraf ging

- We lezen in Openbaring, het boek van Gods voleinding. Hij vertelt dat Hij alles goed zal maken (dat is een bemoediging) en hoe Hij dat zal doen (door al het kwaad en alle boze machten weg te doen). Vandaag horen we door Wie God dit zal doen.
- Openbaring begint met de Heer die zich voorstelt aan Johannes: de gestalte tussen de kandelaars, betrokken op zijn gemeenten. Hij komt ook naar de gemeentes toe. Het is zijn verlangen dat wij voorsorteren op zijn grote schoonmaak. Het zou raar zijn als wij het dulden dat er onder ons onzinvertellers zijn, afgodendienst, opgeblazenheid, eigendunk, verlies van de eerste echte liefde voor de Heer. Wat zou het erg zijn als onze gemeente een gemeente was die 'van ons' is, waar het best leuk is maar waar de Heer buiten staat.
- We gaan in deze preken niet moeilijk doen over toekomstmodellen. We proberen het (chronologische, volgordelijke?) verhaal van Openbaring op ons in te laten werken.

LEZEN: Openbaring 4 en 5

Situatieschets in de hemel

- Johannes wordt uitgenodigd om een blik te werpen in de hemel. Wat ziet hij daar?
  1. Er is een troon en daarop zit de Allerhoogste. Vergelijk wat Jesaja zag in zijn roepingsvisioen (Jes. 6).
  2. Rondom Gods troon zijn 24 oudsten (*presbuteroi*). Ze zitten op tronen (4:4; vgl. 3:21). Ze dragen witte kleren (4:4; vgl. 3:5; 19:14). Ze dragen gouden kronen/kransen (4:4; vgl. 2:10). Ze zenden 'de gebeden van de heiligen' op (5:8). Ze hebben duidelijke kenmerken van de gelovigen uit Op. 2 en 3: het zijn de (nemen we voorzichtig aan: inmiddels in de hemel gearriveerde, opgenomen) gelovigen. Deze uitleg wordt extra ondersteund door het aantal 24, dat we weer terugzien bij de heilige stad, de bruid van het Lam (21:9v).
  3. Er zijn ook vier levende wezens (*zoa*). Ze herinneren ons aan de vier wezens in Ezech. 1. Hun functie is waken over Gods heiligheid. Hun aantal wijst op engelen (7:1). Ook hun vleugels doen denken aan engelen zoals serafs of cherubs.

Eer en heerlijkheid voor Hem die op de troon zit

- Voordat de hemelse scène zich gaat ontvouwen (vanaf 5:1), horen en zien we wat de vier wezens en de oudsten doen:
  - De wezens roepen de heiligheid van God, de Heer, de Almachtige uit (4:8b).
  - In hun ritme werpen de oudsten zich neer voor Hem die op de troon zit, werpen hun kronen voor Hem neer en brengen Hem lof als de Schepper (4:9-11).
- Er wordt in Op. 4 nog niet gesproken over de verlossing. God is hier 'de Almachtige', de Schepper – maar dat is al reden genoeg om Hem eindeloos groot te maken.
- Merk op dat een groot deel van Op. 4 en 5 gaat over de heerlijkheid van God en van het Lam. Dat is een belangrijke rode draad in dit Bijbelboek: nu vult de heerlijkheid van God en van het Lam de hemel, maar straks zal die heerlijkheid ook op aarde gezien en ervaren worden (21:11,22,23). Hopelijk is Gods heerlijkheid nu al zichtbaar in de gemeente.

Het verzegelde boek

- Johannes ziet een bijzondere boekrol (vgl. Ez. 2:9!). Dit boek heeft zeven zegels. Het verbreken daarvan zal het startpunt vormen van Gods oordelen: de rol is het boek van Gods oordelen, bevat de geschiedenis van de voleinding.
- Belangrijk patroon in Openbaring: zeven zegels > zeven bazuinen > zeven schalen.
- Het dilemma wordt duidelijk beschreven. De voleinding moet volbracht worden, maar wie kan dat doen, wie is daartoe bevoegd?

Het Lam is waardig

- De focus in deze hoofdstukken ligt op het Lam. Inzoomen laat ons details zien die herinneren aan zijn macht (zeven horens) en betrokkenheid/werkzaamheid (zeven ogen). De beeldspraak verbindt deze scène met het OT (o.a. Dan., Zach. 4:10).
- Het belangrijkste kenmerk van het Lam: het is geslacht is (5:6; vgl. 5:9,10). Het Lam heeft het volmaakte offer gebracht. Daarom kan en mag Hij nu alles voleindigen.
- Voordat de oordelen losbarsten en God met de grote schoonmaak begint, wordt in de hemel nog eens extra duidelijk gemaakt en beleden: het gaat om Christus en zijn offer.
- Boodschap en vraag: Wat is de kern van ons geloof en gemeente zijn? Wie staat centraal?

Het Lam heeft het volmaakte offer gebracht. Daarom kan en mag Hij nu alles voleindigen.

Liederen en spreekwoorden

- Door onder andere de vier (speciale) engelen en door de gelovigen in de hemel wordt op verschillende momenten op verschillende manieren Gods grootheid en de eer van het Lam geproclameerd. Een groot deel Op. 3 en 4 bestaat uit lofzegging en lofgevang. Dat geeft aan hoe belangrijk lofzegging en aanbidding zijn.

De wezens roepen: 'Heilig, heilig, heilig is God, de Heer, de Almachtige, die was, die is en die komt.' (4:8b)
De oudsten zeggen: 'U komt alle lof, eer en macht toe, Heer, onze God, want U hebt alles geschapen: uw wil is de oorsprong van alles wat er is.' (4:11)
Een oudste zegt: 'Huil niet. Want de leeuw uit de stam Juda, de telg van David, heeft de overwinning behaald, en daarom mag Hij de boekrol met de zeven zegels openen.' (5:5)
De (wezens en de) oudsten zingen: 'U verdient om de boekrol te ontvangen en zijn zegels te verbreken. Wat U bent geslacht en met uw bloed hebt U voor God mensen gekocht uit alle landen en volken, van elke stam en taal. U hebt voor onze God uit hen een koninkrijk gevormd en hen tot priesters gemaakt. Zij zullen als koningen heersen op aarde.' (5:9,10)
Engelen, wezens en oudsten roepen: 'Het lam, dat geslacht is, komt alle macht, rijkdom en wijsheid toe, en alle kracht, eer, lof en dank.' (5:12)
Alle schepselen zeggen: 'Aan Hem die op de toon zit en het lam komen de dank, de eer, de lof en de macht toe, tot in eeuwigheid.' (5:13b)

- Let op het verschil tussen engelen en verlorene mensen. De laatsten kunnen zingen en aanbidden, ze weten van de inhoud, ze zijn betrokken (vgl. Ef. 3:10; 1 Petr. 1:12d). Aanbidding hoort bij de oudsten (4:10; 5:14).
- Het gaat niet om woorden en geluid, maar om woorden uit het hart, eerbewijzen vanuit een diepe overtuiging. Aanbidding is geen mooie muziek maken en fijne liederen zingen. Aanbidding is met je hele hart en je hele verstand God en het Lam grootmaken. Het gaat er niet om dat de engelen of de oudsten een gezegend moment hadden. Ze zijn in de tegenwoordigheid van God en van het Lam, en ze zijn zo onder de indruk dat ze Hen grootmaken.

Openbaring 6:1 – 8:5:

Verzegelden en verlost

Het Lam verbreekt de zeven zegels
Zondag 24 augustus 2025

Vooraf

- Het boek en deze preken
- De lijn in Openbaring en wat hiervoor gebeurde
- Wat er nu gaat gebeuren en waar we vooral over willen nadenken

LEZEN: Openbaring 6:1,2,9-11; 7:1-17

De zegels en de plagen, en de focus van dit gedeelte

- De Heer laat Johannes zien dat de plagen voorzichtig lijken te beginnen. De eerste ruiter (6:2v; een heerser o.i.d.) lijkt een beetje op de Koning der Koningen die zal verschijnen (vgl. 19:11v). Het lijkt erop dat de plagen beginnen met een schijnbare vrede (wereldheerschappij?). Niet vreemd als we verder lezen in Openbaring.
- Als verantwoordelijke wereldburgers streven we naar vrede, werken we aan “bewaren”. Maar we beseffen dat als mensen de wereldproblemen gaan oplossen, het uiteindelijk schijnoplossingen zullen zijn: onderdeel van Gods plagen. De Heer is de enige die orde op zaken kan stellen.
- De focus in dit gedeelte (verteltijd) ligt niet op de inhoud van de plagen maar op groepen mensen. Dat zegt iets over Gods liefde en trouw. De Heer laat ons nadenken over mensen die Hij gaat redden. Dat gaat niet over ons (oudsten in de hemel); er zijn meer mensen!
- Christenen denken weleens dat zij de enigen zijn. Dat is een vergissing. Wat hebben de plaatjes van groepen gelovigen ons te zeggen? Hun relatie met God is anders; ze hebben niet zo’n relatie met Christus als wij. Dat alles neemt niet weg dat ze een plek in Gods plan hebben.

1: Martelaren (6:9-11)

- Voordat twee grote groepen (de 144.000 verzegelden uit Israël en de menigte uit de volken uit de grote verdrukking) genoemd worden, zien we de martelaren aan de voet van het altaar. Ze lijken op de menigte uit de volken (‘witte kleren’; 6:11 vgl. 7:9,14). Het gaat om mensen die in de tijd van de plagen (de grote verdrukking) zullen sterven om hun geloof (6:9). Hun dood is een extra reden voor de plagen van God (6:10). Zelfs als Gods plagen losbarsten, is er nog ruimte om tot geloof te komen. (Dat is geen excuus om nu een beslissing uit te stellen.)
- Waarom vertelt de Heer nu aan ons dat geloven straks een prijs heeft? Het mag wat kosten! Wat is de bemoediging? Lijden hoort erbij, en aangedaan lijden zal worden gewroken.

2: De verzegelden (7:1-8)

- Voordat er begonnen wordt met de volgende fase van Gods plagen (de bazuinen) moeten er eerst twee groepen mensen geïdentificeerd worden.

- Allereerst worden er 144.000 mensen verzegeld: God komt zijn beloften aan Abraham na, ondanks alle ontrouw in het OT, de afwijzing van de Messias nu en ook ondanks alle ongeloof en verharding. Dit gaat over een *rest* van Israël (Rm9:27) die door God wordt gezien als *heel* Israël (Rm11:26).
- Merk op dat hier het centrale punt Gods trouw is. Er wordt niet gesproken over geloof van de mensen.

3: Een onafzienbare menigte (7:9-17)

- De derde groep is de onafzienbare menigte uit alle landen en volken, degenen die de grote verdrukking hebben doorstaan. (1) Zij hebben hun kleren witgewassen in het bloed van het Lam: ze hebben actief de kant van het Lam gekozen. (2) Ze lijken (vgl. 6:9v) niet de martelaarsdood gestorven te zijn. (3) Ze staan voor Gods troon; ze verrichten priesterdienst. (4) Hen wacht een heerlijke, troostvolle toekomst in de tegenwoordigheid van het Lam.
- Merk op hoe deze gelovigen (tot geloof komend en levend onder de moeilijkste omstandigheden) ons een spiegel voorhouden. Wat betekent het bloed van het Lam voor ons? Wat weten we van priesterschap? Hoe kijken we naar de toekomst?

Stilte, gebeden en plagen (8:1-5)

- Voordat de volgende fase van Gods plagen (de fase met de zeven bazuinen) aanbreekt, houdt de hemel zijn adem in. De heftigheid van de gebeurtenissen wordt verder door deze scène onderstreept:
  - Een speciale engel (niet te verwarren met de zeven bazuindragende engelen) heeft de hoofdrol. Hij gaat bij het brandofferaltair staan met een gouden wierookschaal.
  - Deze engel brengt de wierook, de gebeden van de heiligen (vgl. 5:8), tot God.
  - Daarna vult deze engel de wierookschaal met vuur van het brandofferaltair, en werpt dat op de aarde: het vervolg van de plagen staat te beginnen.
  - Veel uitleggers identificeren de “andere engel” met Christus, omdat hij (Hij) gebeden van de heiligen aan God offert.
- We ontdekken hier opnieuw dat de gebeden van (volwassen) gelovigen, met inzicht in Gods plannen, betrokken zijn bij zijn grote schoonmaak. Ze weten dat die gaat gebeuren en ze begrijpen dat die nodig is. De komende oordelen zijn voor ons, als het goed is, geen ver-van-mijn-bed-show, maar een realiteit die invloed heeft op ons leven en denken. Hoe kijk je naar de wereld om je heen? Kan de Heer jouw gebeden voor deze wereld gebruiken in zijn plan?

Openbaring 8-11: De afgrond en de stad

Wat we leren van Gods oordelen en Gods plan met zijn volk
Zondag 26 oktober 2025

Inleiding

- Openbaring is het boek van de komende oordelen, Gods grote schoonmaak.
  - Hoe reëel is voor ons de toekomst? Of leven we net als de mensen in het hier en nu?
  - Wat doet het met je (leven, keuzes, denken, verwachting, toewijding) dat de Heer ons z.s.m. komt halen?
  - Wat doet het met je (leven, keuzes, denken, verwachting, toewijding) dat de Heer z.s.m. terugkomt?
  - Wat doet het met je (leven, keuzes, denken, verwachting, toewijding) dat de Heer deze wereld zal oordelen: orde op zaken stellen, het kwaad wegdoen, alles in harmonie met Hemzelf zal brengen?
- We lezen vandaag twee stukjes: we gaan kijken naar twee scènes uit de eindtijd. Eén gaat over (een deel van) Gods oordelen (wat leren we?) en één gaat over de stad van God (wat heeft ons dat te zeggen?).

LEZEN: Openbaring 9:1-11

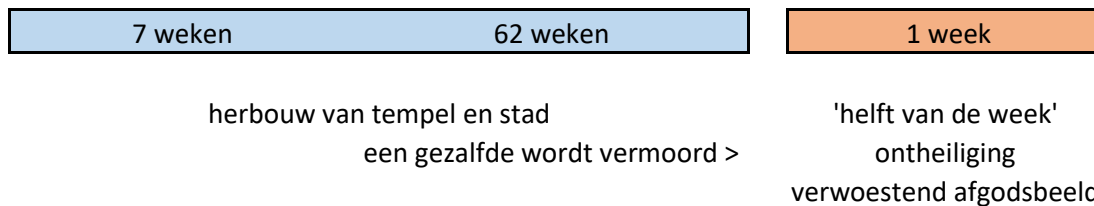
De afgrond

- Onderdeel van Gods grote schoonmaak, het scheiding (onderscheid) maken tussen goed en kwaad, is de opening van de afgrond. Abaddon = verderf; Apollyon = verderver. God geeft de mensheid over aan de machten die ze zelf hebben willen dienen. Mensen die weigerden om God te dienen, gaan daar nu de uiterste consequentie van meemaken: ze maken de demasqué mee van de heer van de afgrond.
  - Hoe kijk je naar de maatschappij? In hoeverre ben je een “gewoon” onderdeel daarvan? Hoe is jouw kijk op alle goden die gediend worden, waar mensen voor leven en waar ze slaaf van zijn: geld, welvaart, macht, aandacht, verstrooiing, genot, gezondheid, jeugd en schoonheid, uiterlijk et cetera?
  - Besef je dat het dienen van deze goden al een soort oordeel inhoudt: Gods beeld in jou raakt steeds meer uit het zicht?

Gods herstelplanning

- Om het volgende stukje in Openbaring te kunnen begrijpen, is het nodig om iets te weten van een bijzondere tijdrekening in de Bijbel: de jaarweken. Een uitgebreidere behandeling vind je in het intermezzo verderop in de reader.
- In Dan. 9 vertelt de HEER aan Daniël dat Hij een periode van 70 jaar gebruikt voor het herstel van Jeruzalem, maar dat Hij een periode van 70 “zevens” (zevenjaren, jaarweken) gaat gebruiken om een volledig herstel van zijn volk te bewerken. Een jaarweek is een periode van 7 jaar.
- Deze telling begon (vermoedelijk) op het moment dat koning Artaxerxes/Artahsasta opdracht gaf om Jeruzalem te herbouwen (Neh. 2:7v). Van die 70 jaarweken zijn er nu 69 voorbij. De telling stopte tijdelijk toen Christus stierf en zal weer starten voorafgaand aan de wederkomst: de laatste jaarweek.

De 70 jaarweken (Daniël 9:24-27): herstel van Gods volk

- We vinden deze herstelplanning van God in Daniël (9:24v; 12:7v). Met name onthult Daniël dat het voor Gods volk vanaf halverwege de laatste “week” (dus: na drieënhalf jaar) allemaal heel spannend en grimmig zal worden (o.a. 9:27; 11:31; 12:11). De Heer verwijst naar de bijbehorende gebeurtenissen in Mat. 24:15-31, evenals Paulus in 2 Tes. 2:1-10. Dezelfde tijdsaanduidingen als in Daniël vinden we in Openbaring (11:2,3; 12:6; 13:5). We gaan daar nu een voorbeeld van lezen.
- Wij leven in een tussenperiode: na de 69 weken en (vlak) voor het begin van de laatste jaarweek.

LEZEN: Openbaring 11:1-13

De stad

- Deze scene speelt zich af in Jeruzalem, al wordt de naam niet genoemd. Het is de stad die God uitgekozen heeft om daar te wonen. Deze scene gaat over Gods volk. Dat is niet het hoofdonderwerp van Openbaring, maar speelt wel een essentiële rol; zie de 144.000 in Op. 7.
- Johannes wordt aan het werk gezet. Hij moet de tempel van God “de maat nemen”. Het is niet raar om te denken dat dit over een letterlijke tempel gaat. O.a. Daniël, de Heer en Paulus vertellen ons dat er in de eindtijd weer een tempel zal zijn, waar overigens verschrikkelijke dingen zullen gebeuren (zie ook 13:11v).
- De situatie is penibel: de heilige stad wordt 42 maanden lang door de naties vertreden (11:2). Maar God is trouw: er zijn mensen die van Hem getuigen en die door Hem bekrachtigd en beschermd worden.
- Deze getuigen lijken op Mozes en Elia. Ze zijn eenlingen die tegen de stroom op moeten roeien. Na 1260 dagen wacht hun de heftigste martelaarsdood: vermoord door het beest uit de aarde (zie 13:11v), één van de trawanten van de draak.
- Over de geestelijke situatie van Gods volk: de stad wordt Sodom en Egypte genoemd; het is de stad waar “hun Heer” gekruisigd is. Toch is de Heer aanwezig in zijn twee profeten. Maar er is een aardbeving met veel slachtoffers nodig om de stad van God tot inkeer te brengen.
  - Wat zie jij als volgeling van Christus in deze eindtijdspiegel?
  - God is trouw aan zijn volk en aan zijn beloften, wat niet wegneemt dat er veel ellende zal komen: door Hem gebruikt om zijn volk tot inkeer te brengen.
  - God is trouw aan getuigen die het moeilijk hebben.
  - God voorzegt: het loopt Hem niet uit de hand.
  - God doet recht: de getuigen worden opgewekt en ten overstaan van iedereen opgenomen.

Intermezzo: 70 jaarweken in Daniël 9

Gods herstelplanning voor Israël

Inleiding

- In Daniël 9 leest Daniël in Jeremia dat er na 70 jaar een einde zal komen aan de ballingschap (Jeremia 25:11; 29:10). Daniël gaat in gebed en belijdt de schuld van zijn volk. God onthult via Gabriël dat er 70 'weken' zijn bepaald om 'de overtreiding te beëindigen (...), de ongerechtigheid te verzoenen (...), het allerheiligste te zalven'.
- Dus na **70 jaren** zou het signaal gegeven worden voor de herbouw van Jeruzalem. En **70 weken** zouden nodig zijn om Gods volk geestelijk te herstellen. Niet alleen de herbouw van de stad, maar ook het geestelijk herstel van het volk: herstel van de relatie met God.
- Het woord **week** (letterlijk: 'zeven' of 'zevental') vraagt een beetje uitleg. Uit een vergelijking van Daniel 9:27 met 7:25; 12:7-12; Openbaring 12:6,14 ($1260/3,5 = 360$) blijkt dat er een periode van *zeven jaar* mee wordt aangeduid. Daarom gebruiken we hieronder het woord *jaarweek*.

Daniël 9 (HSV)

20 Terwijl ik nog sprak en bad, en belijdenis deed van mijn zonde en van de zonde van mijn volk Israël, en mijn smeekbede uitstortte voor het aangezicht van de HEERE, mijn God, omwille van de heilige berg van mijn God –
21 terwijl ik mijn gebed nog uitsprak, kwam de man Gabriël, die ik in het begin in het visioen gezien had, snel aangevlogen en raakte mij aan, omstreeks de tijd van het avondoffer.

22 Hij begon mij te onderwijzen en sprak met mij. Hij zei: Daniël, nu ben ik eropuit gegaan om u de betekenis te doen begrijpen.

23 Bij het begin van uw smeekbeden is er een woord uitgegaan en nu ben ik zelf gekomen om u dat te vertellen, want u bent zeer gewenst. Begrijp dan dit woord en krijg inzicht in het visioen.

24 Zeventig weken zijn er bepaald over uw volk en uw heilige stad, om de overtreiding te beëindigen, de zonden te verzegelen, de ongerechtigheid te verzoenen, om een eeuwige gerechtigheid tot stand te brengen, om visioen en profeet te verzegelen, en om de Heiligheid van heiligheden te zalven.

25 U moet weten en begrijpen: vanaf de tijd dat het woord uitgaat om te laten terugkeren en om Jeruzalem te herbouwen tot op Messias, de Vorst, verstrijken er zeven weken en tweeënzestig weken. Plein en gracht zullen opnieuw gebouwd worden, maar wel in benauwde tijden.

26 Na de tweeënzestig weken zal de Messias uitgeroeid worden, maar het zal niet voor Hemzelf zijn. Een volk van een vorst, een volk dat komen zal, zal de stad en het heiligdom te gronde richten. Het einde ervan zal zijn in de overstromende vloed en tot het einde toe zal er oorlog zijn, verwoestingen waartoe vast besloten is.

27 Hij zal voor velen het verbond versterken, [of: 'hard/zwaar maken'] één week lang.

Halverwege de week zal Hij slachtoffer en graanoffer doen ophouden.

Over de gruwelijke vleugel zal een verwoester zijn, zelfs tot aan de voleinding, die, vast besloten, uitgegoten zal worden over de verwoeste.

Tot de dood van de vorst: 69 weken

- Wat vertelt Gabriël aan Daniël? God zal over een periode van 70 jaarweken alle zonde van zijn volk wegdoen (vers 24). Hoe dat zal gebeuren, wordt verteld vanaf vers 25.
- Er zal een woord uitgaan 'om te laten terugkeren en om Jeruzalem te herbouwen'. Veel uitleggers verwijzen naar Nehemia 2:7v (ongeveer in het jaar 444 vóór Christus), de enige plaats in de Bijbel waar duidelijk sprake is van een opdracht of volmacht om Jeruzalem te herbouwen.
- Vanaf dat moment zal er een periode verstrijken van 7 en 62 jaarweken tot op 'Messias, de vorst' (vers 25; andere vertalingen: 'een gezalfde, een vorst'). In die periode zal de stad herbouwd worden (7 jaarweken) en blijven bestaan 'in benauwde tijden' (62 jaarweken).
- Die gezalfde (HSV: Messias) zal na die 62 jaarweken 'uitgeroeid worden, maar het zal niet voor Hemzelf zijn' (NBG: 'terwijl er niets tegen Hem is', NBV: 'zonder dat iemand het voor Hem opneemt').

Rekenen?

- Van zijn komst (wederkomst) zegt de Heer dat niemand het moment ervan weet, alleen de Vader. Was het moment van zijn sterven dan wel te berekenen? Het lijkt erop:
  - We beginnen te tellen bij het jaar 444 vóór Christus.
  - We tellen er 69 jaarweken bij op, dus $69 \times 7 = 483$ jaar.
  - We corrigeren deze periode met de factor $360/365,25$, omdat de Bijbel rekent met (profetische) jaren van 360 dagen (zie Openbaring 12:6,14).
  - De berekening is dan $-445 + (69 \times 7 \times 360/365,25) = 32$. Volgens deze berekening zou er dus een gezalfde sterven in (rond) het jaar AD 32!

Na de dood van de vorst: er komt nog één jaarweek

- In de tweede zin van vers 26 gaat het over 'een toekomstige vorst'. Die vorst is duidelijk een heel andere persoon dan 'de gezalfde': hij 'zal de stad en het heiligdom te gronde richten'. We vinden hier een beschrijving die grote overeenkomsten vertoont met wat de Heer vertelt over de periode vlak voor zijn komst (Mat. 24:15, zie 2 Tes. 2:3,4).
- In de laatste zeven jaar vóór de komst van de Heer zal een machthebber komen die heerschappij voert over Gods land. Hij zal het volk van God verdrukken, verleiden om God ontrouw te worden. Er zal een afgodsbeeld ('gruwel') opgericht worden in het heiligdom, en de eredienst aan God (die blijkbaar in de eindtijd weer hersteld zal zijn) zal gestopt worden.

Nu: (vlak) voor de laatste jaarweek

- De teksten hierboven laten duidelijk zien dat de periode van de laatste 'jaarweek' over de eindtijd gaat: vlak voor de komst van de Heer. Die laatste jaarweek is nu nog toekomst! Wat direct opvalt is dat er een 'gat' zit tussen de eerste 69 jaarweken en de 70^e jaarweek! De 69^e jaarweek eindigt met de dood van de Messias. De 70^e jaarweek gaat over de toekomst. Wij leven in die tussenperiode.
- Dat gat is niet zo vreemd. De tussenperiode van de gemeente ontbreekt eigenlijk overal in de Bijbelse profetieën. De Bijbelse profetieën gaan immers over Gods handelen met zijn volk Israël. En dat handelen zal binnenkort op een bijzondere manier verdergaan als de 70^e jaarweek begint.

Na de laatste jaarweek

- In Mat. 24:15-31 vertelt de Heer dat de verschrikkelijke gebeurtenissen in de eindtijd zullen uitmonden in zijn komst (vers 30,31). Dus ook het verschrikkelijke feit dat halverwege de laatste 'week' de offerdienst aan God gestopt zal worden, is een teken van de komende komst van de Mensenzoon!

De boodschap voor Daniël en voor ons

- De strekking en ontknoping van Gods heilsplan worden in het boek Daniël steeds duidelijker:
  - De God van de hemel zal een eeuwig koninkrijk oprichten dat alle aardse rijken tot een einde zal brengen (3:44). God geeft het koningschap der mensen aan wie Hij wil, Hij stelt zelfs de nederigste van de mensen daarin aan (4:17,25,32; 5:21). Gods heerschappij is een eeuwige heerschappij (4:34; 6:27).
  - De heerschappij en het koningschap zullen voor eeuwig gegeven worden aan de Mensenzoon (7:13,14). Het koninkrijk zal gegeven worden aan het volk van de heiligen van de Allerhoogste: zijn koningschap is eeuwig en universeel (7:27).
  - Er zal een einde ('voleinding') komen, ook aan de 'gruwel van de verwoesting' (9:27). Er zal na 'een tijd, tijden en een halve tijd' (3,5 jaar – zie boven) een eind komen aan 'het verbrijzelen van het heilige volk': de voleinding (12:7).
- Daniël 9 bevat een bijzondere onthulling. God zal zijn Gezalfde zenden. En Hij zal sterven, terwijl er niets tegen Hem is. Het zal niet voor Hemzelf zijn, maar voor Israël – om een eeuwige gerechtigheid tot stand te brengen. In die gerechtigheid mogen ook wij delen!

Voor een schema zie op:

<http://www.verhoevenmarc.be/PDF/70-jaarweken-Daniel.pdf>

Openbaring 12-15: Gedoemde eindtjdspeleers

Leren van de kennismaking met Gods tegenstanders

Zondag 23 november 2025

Vooraf

- We zien in Openbaring dat er van alles gaat gebeuren:

1	De Heer komt naar ons toe. Hij wil gezien en gekend worden.
2,3	De Heer spreekt rechtstreeks zijn kerk op aarde aan. We worden opgeroepen om bij Hem te blijven en Hem te verwachten.
4,5	In de hemel wordt zichtbaar dat de voleinding moet gebeuren en vooral dat alleen het Lam waardig en in staat is om die voleinding te bewerken.
6v	Gods grote schoonmaak, gaat beginnen. Hij maakt onderscheid tussen goed en kwaad. Er is een oproep aan de wereldebewoners om tot inkeer te komen. Er zijn mensen die gaan geloven, wat het ook kost (mogelijk de martelaarsdood): 144.000 verzegelden uit Israël en een ontelbare menigte uit de volken.

- Het is niet de bedoeling om alles te weten en te snappen. Wel: aanvoelen wat God gaat doen en hoe verschrikkelijk zijn tegenstanders zijn. Het is ook niet de bedoeling om elkaar te overtuigen van een toekomstvisie (al lijkt de ene sleutel wel beter te passen dan de ander) maar Openbaring heeft een boodschap:
- God zal alles goed maken. Het Lam dat geslacht is, zal alles herstellen. De boodschap van Openbaring: wordt onthuld aan gelovigen, aan het eind van de 1^e eeuw en aan het begin van de 21ste eeuw, die leven in een wereld vol lijden en onrecht, waar goed en kwaad door elkaar heen lopen en waar Gods tegenstander steeds meer invloed lijkt te krijgen.
- In deze hoofdstukken ontdekken we dat het Lam niet alleen de aarde en haar bewoners gaat reinigen (schiften) maar vooral ook gaat afrekenen met de duivel en zijn handlangers. Zij worden, niet voor niets, aan ons voorgesteld.

Start (11:15-19)

- We denken na over dit onderwerp vanuit een *hemels* perspectief.
- Het koningschap van Gods Messias gaat beginnen. Hij zal heersen tot in eeuwigheid.

1: De draak (12:1-10)

- De draak is een oude bekende (duivel, satan; 12:9). Hier lijkt hij op het vierde monster uit Daniëls droom (Dan. 7): een macht/heerser die straks Gods volk zal overheersen.
- Zijn haat is met name gericht tegen de 'vrouw' die Gods Koning zal 'baren'. Haar Zoon is Degene die zal heersen (Jes. 66:7; Mich. 4:10; Op. 19:15; Ps. 2:9), onze Heer. Uit wie komt Christus voort en wie zal het 3,5 jaar heel zwaar hebben? Israël!
- De draak is nu op de een of andere manier nog betrokken bij Gods regering (12:10; Job 1). Straks wordt hij uit de hemel gegooid waarna op aarde de hel losbreekt (12:13v).
- God beschermt zijn Koning en de "vrouw" uit wie Hij voortkomt. Zij wordt 3,5 jaar beschermd tegen de ergste woede van de draak (12:6,14; vgl. 13:5).
- > De duivel is een schepsel. De macht van de duivel is begrensd, nu door de grenzen die God stelt aan zijn activiteiten en straks doordat hij openlijk geoordeeld wordt. Dat oordeel begint met zijn kick-out.

2: Het beest uit de zee (12:18 – 13:10)

- De geëxcommuniceerde duivel, die zijn ware gezicht als draak laat zien, richt al zijn aandacht op de volken (de zee). Daaruit komt zijn eerste en grootste handlanger voort, die ook nog eens sprekend op hem lijkt (koppen en horens; 13:1 vgl. 12:3).
- Dit beest uit de zee is de-draak-op-aarde. We herkennen in hem alle vier monsters uit het visioen van Daniël (Dan. 7). Hij is een wereldheerser die zich laat vereren (13:8) en openlijk in opstand komt tegen de God van de hemel (13:5,6; zie bijv. ook 2 Tes. 2).
- Ook hier vinden we weer de periode van 3,5 jaar (hier: 42 maanden; 13:5). Het beest zal oorlog voeren tegen de heiligen (de gelovigen die dan op aarde zijn) die tot op zekere hoogte in zijn macht gegeven worden (13:7).
- > 'Hem werd gegeven' (NBV: het kreeg, het mocht): zelfs de allerergste dingen in de eindtijd gaan niet buiten Gods goedkeuring om. De duivel en zijn stroman mogen even helemaal los, waarna iedereen weet wie ze zijn en wat hun bedoelingen zijn.

3: Het beest uit de aarde (13:11-18)

- Belangrijk onderdeel van de verschrikkelijke gebeurtenissen in de eindtijd is een valse cultus (afgodsdiens): de wereldheerser wordt aanbeden. Die cultus wordt aangejaagd door een valse profeet (19:20), hier het 'beest uit de aarde' genoemd.
- Dit wezen lijkt op een lam, en spreekt als een draak (belangrijk om niet op eerste indrukken en uiterlijke kenmerken af te gaan!). Dit 'beest uit de aarde' wordt wel aangeduid als de antichrist (de in-plaats-van-christus, nepmessias).
- Deze profeet verleidt de aardbewoners om het eerste beest (uit de zee) te vereren. Centraal in deze cultus staat een beeld dat aanbeden moet worden (vgl. Dan. 6).
- We herkennen de voorzeggingen van Daniël (Dan. 9:27; 11:31; 12:11), de Heer (Mat. 24:15) en Paulus (2 Tes. 2:3v) over een afgodsbeeld dat opgericht wordt 'op de heilige plaats', een duidelijk markeringspunt van de eindtijd (halverwege de laatste jaarweek).
- > Wat heeft het ons te zeggen dat de eindtijd (chaos en ellende vlak voor de komst van de Heer) gekenmerkt wordt door een valse godsdienst? We gaan straks nog kennismaken met een valse bruid (14:8; 18:2). Maar nu al mogen we de waarschuwing ter harte nemen tegen godsdienstigheid los van God en zonder Christus.

Doel van deze kennismaking

- De Heer stelt in zijn Woord zijn grote tegenstanders aan ons voor. Worden we bang? Bewust? Hopelijk zijn we niet overreagerend (vgl. auto-immuunziekte). Medelijdend met de mensen om ons heen? Komen we vol bewondering voor het Lam, onze Heer, die al deze machten zal vernietigen?
- Vergelijk de beschrijvingen door de HEER van de Behemot en de Leviatan (Job). De HEER: 'Ik heb ze geschapen en Ik heb ze aan een touwtje, c.q. een vishaak.'
- Hopelijk is er in ieder geval vertrouwen in en bewondering voor Hem die het allemaal tevoren vertelde: Hij is *in control*! Hij onthult deze supercrisis in de wereldgeschiedenis tevoren en bepaalt de afloop. We kunnen Hem vertrouwen in de minicrises in ons leven.

Slot (15:1-4)

- We eindigen met een teken in de hemel, waar zeven engelen klaarstaan voor de laatste plagen.
- We horen mensen die (door het bloed van het Lam, 12:11) overwonnen hebben, God eren: alles zal zijn tot zijn eer.

Openbaring 15-19: Babylons boodschap

Oproep om echt bruid van Christus te zijn
Zondag 25 januari 2026

Vooraf

- We lezen in Openbaring, een profetisch boek waarin de Heer ons dus wat te zeggen heeft. Het boek roept ons op om de Heer te vertrouwen in een steeds goddelozer wordende wereld. Het wekt ons op om de Heer te verwachten en om waakzaam in het leven te staan. Welke invloed heeft het boek op jou?

Eindtijdspelers, inclusief Babylon

- Waar zal de Heer mee afrekenen? Van wie moeten we nu al de kenmerken begrijpen?
  - De draak (duivel, Satan, oude slang)
  - Het beest uit de zee ('antichrist'): de eindtijdwereldheerser.
  - De valse profeet (het beest uit de aarde): een religieus leider die de wereldbevolking zal verleiden om het beest uit de zee te dienen.
  - Vandaag denken we na over een vierde 'persoon': de grote hoer Babylon, een macht die vergeleken wordt met een stad en een publieke vrouw.
- Waarom worden er twee hele hoofdstukken van Openbaring gewijd aan deze 'vrouw'/'stad'? Het moet wel heel belangrijk zijn.
- 'Hoer' is hier negatief bedoeld. Let op: de Bijbel spreekt negatief over hoererie, maar er is veel plaats in Gods hart voor prostituees. De geschiedenis van Rachab bewijst dat. We zien in het NT dat de Heer zich (graag) laat aanleunen dat Hij eet met hoeren.

Doop van Constantijn door Jan Maes, ca. 1650. Iets wat mooi (vroom) lijkt, blijkt de opmaat tot een verschrikkelijke ontaarding van de kerk. Het zou in de kerk eeuwenlang veel gaan om wereldlijke macht, invloed, pracht en praal, en niet (alleen) om de eenvoudige toewijding aan Christus. Het zou leiden tot allerlei onheilige verbintenissen en tot vervolging van mensen die de Heer wilden volgen.

LEZEN: Openbaring 17:1-8; 18:1-5; 19:1-8

De bruid en de hoer

- De sleutel om te begrijpen wat de Bijbel ons wil zeggen met de 'vrouw' of 'stad' Babylon is de parallel/tegenstelling met Jeruzalem.
- Babylon is 'de grote hoer': het ultieme voorbeeld van nep liefde, het profijtprincipe, commercie vermomd als betrokkenheid. Wat hebben die kenmerken ons te zeggen?

De hoer	De bruid
Getoond door een van de zeven engelen (17:1,3)	Getoond door een van de zeven engelen (21:9)
Vergeleken met een stad (Babylon): machtsbolwerk, de bakermat van de afgoderij (Gen. 11)	Vergeleken met een stad (Jeruzalem): machtsbolwerk, de stad van God, waar Hij wil wonen en ontmoet wil worden
Vergeleken met een vrouw die haar gunsten (aanhankelijkheid) verkoopt aan wie maar wat te bieden heeft	Vergeleken met een vrouw die haar liefde en alles bewaart voor Degene die haar liefheeft en Degene die zij liefheeft
Heeft een relatie met het beest uit de zee	Verbonden met het Lam
Beeld van een religieus systeem dat duivelse trawanten manipuleert en gebruikt, flirt met wie macht en rijkdom heeft, maar dat tenslotte door allen wordt uitgekotst.	Beeld van de kerk, een organisme van de Geest, samengesteld uit mensen die bij Christus horen

Eigenschappen van Babylon

- Wie of wat wordt er bedoeld met de grote hoer Babylon?
  - Ze zit aan talrijke waterstromen (op vele wateren; 17:1).
  - De koningen van de aarde hebben ontucht met haar gepleegd en de mensen die op aarde leven, hebben zich bedronken aan haar ontucht (17:2).
  - Ze berijdt (bestuurt, manipuleert, gebruikt) het beest uit de zee, hier beschreven als een rood monster met zeven koppen en tien horens (17:3).
  - Ze is rijk en straalt rijkdom en weelde uit (17:4a).
  - Onderdeel van die rijkdom is een gouden beker 'vol gruwelen en onreinheden van haar hoerierij' (17:4b).
  - Ze heeft een naam die verwijst naar geheimen en die luidt: Babylon, moeder van alle hoeren en van alle gruwelen (afgoderijen) van de aarde (17:5).
  - Ze is dronken van (heeft zich te goed gedaan, is zich te buiten gegaan aan) van het bloed van de heiligen van het bloed van de getuigen van Jezus (tot geloof gekomen heidenen en Joden?; 17:6ab).
  - Johannes is ontzet als hij haar ziet (17:6c).
- We ontdekken dat er in de eindtijd een 'religieus systeem' zal zijn (een nepkerk, parodie op de kerk zoals die bedoeld is) dat goede maatjes is met de wereld en zelfs met de duivelse eindtijdheerser (het beest uit de zee). Dat 'systeem' zal manipuleren en profiteren van zijn contacten. Dat systeem staat aan de verkeerde kant en zal zich dus vergrijpen aan allen die bij God en het Lam horen. Vergelijk de voorbeelden van valse religie in Daniël. Zie de voorzeggingen van Daniël, de Heer en Paulus. Wee je gebeente als je niet meedoet aan de universele godsdienst van de eindtijd.

De boodschap van Babylon

- De boodschap van Op. 17 en 18 zit verstopt in het positieve plaatje aan het begin van Op. 19. Wij zijn op weg naar de bruiloft van het Lam. Wij mogen deel uitmaken van de bruid.
- De bruid is klaar, gereed om haar bruidegom te ontmoeten. Ze mag (het is haar gegeven, niet haar verdienste) zich kleden in zuiver en stralend linnen (19:8).
- De waarschuwing is om niet aardig gevonden te willen worden, niet te heulen met de wereld (alles wat de wereld belangrijk vindt, niet te doen en te denken als de mensen in de wereld), geen macht en invloed te willen hebben, en niet te gaan voor uiterlijke godsdienstigheid. Denk aan Laodicea (Op. 3): een gemeente die zich rijk voelt, alles heeft wat ze wil en niets meer nodig heeft. Ze kan zelfs zonder Christus!
- De dringende oproep voor de kerk om zich klaar te maken voor de bruiloft. We worden opgeroepen om Hem verwachten, Hem te leren kennen, toegewijd te leven.
- We worden gewaarschuwd om niet op een hoer te lijken: niet lief te hebben en toewijding te tonen omdat we er iets aan ontlene. Echte liefde voor de Heer houdt in dat we er niets voor willen krijgen (contra het welvaartsevangelie), dat we niet verlangen naar wonderen en andere fijne dingen, dat we ons niet belangrijk hoeven te voelen. Echte liefde gaat om de Heer en niet om mij en mijn gevoel.

Openbaring 19 en 20: Als Hij verschijnt

Hij komt spoedig en laat zich nu aan ons zien

Zondag 22 februari 2026

Inleiding en vooraf

- We lezen in Openbaring, het boek waarin de Heer ons wat te zeggen heeft. Hij bemoedigt ons (met de verzekering dat Hij alles goed zal maken) en Hij spoort ons aan (om trouw te zijn en Hem te verwachten). Bovenal wil Hij zichzelf aan ons openbaren: we mogen (weer) oog krijgen voor wie Hij is.
- Vandaag passeren veel gebeurtenissen de revue. Laat op je inwerken wat de Heer gaat doen, maar heb vooral oog voor wat er over Hem verteld wordt. Hij vindt het vast fijn als we allemaal dingen voor Hem gaan doen en laten, maar Hij verlangt er zeker naar dat we meer oog voor Hemzelf krijgen. Dat is groeien in de relatie met Hem.

Openbaring in grote stappen

- Wat hebben we gezien?
- De kerk op aarde wordt aangespoord en bemoedigd.
- De kerk in de hemel is betrokken bij de waardigverklaring van het Lam en getuige van de komende oordelen.
- De oordelen beginnen en gelovigen uit Israël en de volken hebben het moeilijk in de grote verdrukking (7:14; vgl. Dan. 12:1, Mat. 24:21, Marc. 13:19).
- Eindtijdspelers komen op: de draak, de wereldheerser en de valse profeet, én een godsdienstig systeem dat heult met Gods tegenstanders.
- Na veel subtiele en verwachtingsvolle verwijzingen breekt nu het grote moment aan: de verschijning van de Heer Jezus Christus.

Schoonmaak en afrekening (19:11 – 21:1)

- Welke achtereenvolgende gebeurtenissen vinden we in Openbaring 19 en 20?
- 1. De verschijning van de Heer (19:11-16)
- 2. Overwinning (op de koningen) en oordeel over het beest en de valse profeet (19:17-21)
- 3. Opsluiting van de duivel voor 1.000 jaar (20:1-3)
- 4. “Eerste opstanding” en regering met Christus (20:4-6)
- 5. Loslating van de duivel (> Gog en Magog) en definitief oordeel over de duivel (20:7-10)
- 6. Grote witte troon: oordeel over de doden, de “tweede dood” (20:11-15)
- 7. Nieuwe hemel en nieuwe aarde (21:1)

[1] De verschijning van de Heer (19:11-16; met name 19:12,13)

- We focussen op de belangrijkste gebeurtenis in dit deel van Openbaring; die wordt het meest uitgebreid beschreven. Hij zal komen en zich vertonen (bijv. Zach. 14:4v, Mat. 24:30v, 1 Tes. 3:13, 2 Tes. 2:8).
- Door dit aan het eind van de eerste eeuw al te laten opschrijven vertoont Hij zich nu aan ons. Wat doet dit plaatje met ons? Worden we nog geraakt door zijn grootheid? Wat zien we? We kijken “van buiten naar binnen”, we beginnen bij voor iedereen zichtbare kenmerken en gaan van daar naar de diepste/verhevenste karaktereigenschappen van Christus.
- Hij overwint, Hij zal oordelen, Hij zal regeren.
- Hij wordt gevolgd door mensen die bij Hem horen (zie hieronder).

- Hij weet en doorziet alles; zijn blik brandt alle ongerechtigheid en onechtheid weg (zijn ogen zijn als een vuurvlam).
- Hij is de stralende koning over alles en iedereen (op zijn hoofd zijn vele diademen).
- Zijn heerlijkheid en uitstraling worden gekenmerkt door het **oordeel** dat Hij ondergaan heeft en het **oordeel** dat Hij uitvoert (Hij is bekleed met een in bloed gedoopt kleed; vgl. 5:9; vgl. 7:14). Besef hoe deze twee dingen met elkaar samenhangen: het Lam is waardig omdat Hij geslacht is.

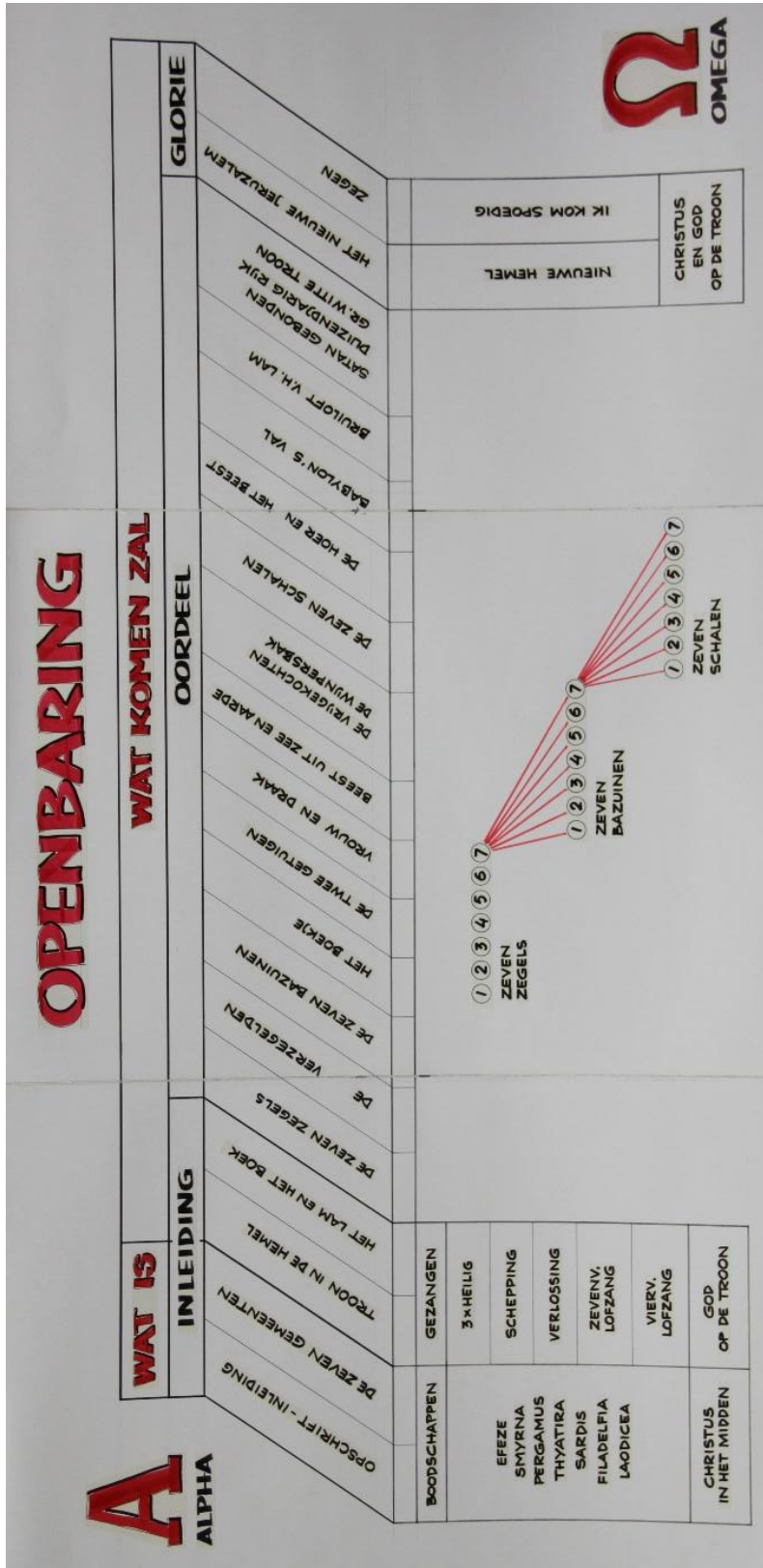
[2] Zijn naam: zijn identiteit

- Bij zijn verschijning worden drie namen van de Heer genoemd:
  1. De Ruiters op het witte paard is **Getrouw en Waarachtig** (19:11; vgl. 1:5, 3:14). De (genade en) waarheid (Joh. 1:14) die Hij kwam brengen, klinken hier in door. Hij lost zijn belofte in door alles recht te komen zetten.
  2. Hij heeft een **geschreven naam die niemand kent** dan Hijzelf (19:12b). Zijn grootheid onttrekt zich aan ons weten.
  3. **Zijn naam wordt genoemd: het Woord van God** (19:13b). Voor het universum zal duidelijk zijn wat wij nu al mogen weten: de Zoon is de volmaakte openbaring van Gods diepste wezen (Joh. 1:1,18).
- De openlijke naam van Hem die het oordeel van God de Almachtige voltrekt, is op zijn kleed en heup geschreven: Koning van de koningen en Heer van de heren (19:16; vgl. NBV21).

[3] De volgelingen van de Heer (19:14 en 20:4-6)

- Als de Heer verschijnt zullen er mensen met Hem meekomen. Het zijn geen engelen (anders waren ze hier wel zo genoemd) en ze vertonen de kenmerken van de getrouwen uit Op. 2 en 3 en (dus ook) van de 24 oudsten. Dit hoeft ons niet te verbazen; het was al voorzeggd dat er gelovigen met Hem mee zullen komen (Zach. 14: 5 ('heiligen'!), 1 Tes. 3:13, 2 Tes. 1:10). De teksten die vertellen dat de Heer ons (daarvóór) zal ophalen/opnemen/wegrukken helpen ons om dit te "begrijpen".
- Van de martelaren uit de grote verdrukking wordt gezegd dat ze levend worden en regeren met Christus. Zij hebben deel aan de eerste opstanding (en dus niet aan de tweede dood).
- Ook wij zullen met Christus regeren (vgl. 1 Kor. 6:2). Onze aanwezigheid en betrokkenheid bij de verschijning van de Heer vragen dat we ons nu op een bepaalde manier gedragen. Hoe stellen we ons op? Als heersers, manipulators (vgl. Babylon), betweters? Of laten we zien dat we horen bij "Trouw en Betrouwbaar"? Hoe gaan we om met deze maatschappij en deze schepping? Is in ons leven te zien dat we horen bij Degene die alles zal herstellen, in harmonie zal brengen?
- Christen-zijn gaat over **kennen** en **lijken op**: over een relatie hebben met de Heer. Openbaring 19 en 20 laten ons opnieuw zien wie de Heer Jezus Christus is, wat Hij gedaan heeft en wat Hij gaat doen. Wat is het antwoord van ons hart?

Schema's

Indeling van Openbaring

(© vrij naar W.J. Ouweneel, *De Openbaring van Jezus Christus*, Vaassen 1988)

A – Proloog (1)

B - Profetieën over deze tijd (2, 3)

○ **De zeven brieven** (2, 3)

- 1 – Efeze (2:1v)
- 2 – Smyrna (2:8v)
- 3 – Pergamum (2:12v)
- 4 – Tyatira (2:18v)
- 5 – Sardes (3:1v)
- 6 – Filadelfia (3:7v)
- 7 – Laodicea (3:14v)

C - Profetieën over de toekomst (4 – 22:5)

○ **Voorspel in de hemel** (4, 5)

○ **De zeven zegels** (6:1 – 8:2)

[vier zegels:]

- 1 - het witte paard (6:1v)
- 2 - het rode paard (6:3v)
- 3 - het zwarte paard (6:5v)
- 4 - het bleekgroene paard (6:7v)

[drie zegels:]

- 5 - de zielen onder het altaar (6:9v)
- 6 - de grote verwarring (6:12)

Intermezzo 1: De verlost en uit Israël en de volken (7:1-17)

- a – de 144.000 uit Israël (7:1-8)
- b – de grote menigte uit de volken (7:9-17)

7 – zeven engelen met zeven bazuinen (8:1v)

Intermezzo 2: Voorbede in de hemel (8:3-5)

○ **De zeven bazuinen** (8:6 – 11:18)

[vier bazuinen:]

- 1 – de aarde (8:7)
- 2 – de zee (8:8v)
- 3 – rivieren en waterbronnen (8:10v)
- 4 – zon, maan, sterren (8:12v)

[drie bazuinen (drie keer wee!):]

- 5 – sprinkhanen (eerste wee!) (9:1v)
- 6 – engelen bij de Eufraat (tweede wee!) (9:13v)

Intermezzo 3: (10:1 – 11:13)

- a – het geopende boekje (10)
- b – de twee getuigen (11:1-13)

7 – aankondiging van Christus' rijk (derde wee!) (11:14v)

Intermezzo 4: Spelers en gebeurtenissen rond de

grote verdrukking (11:19 – 15:4)

a – de vrouw en haar Zoon (11:19v)

b - de draak (12:3v)

c – het beest uit de zee (13:1v)

d – het beest uit de aarde (13:11v)

e – taferelen uit de grote verdrukking (14)

f – de overwinnaars (15:1v)

○ **De zeven schalen: de laatste plagen** (15:5 – 16:21)

[vier schalen:]

1 – over de aarde (16:2)

2 – over de zee (16:3)

3 – over de rivieren en waterbronnen (16:4v)

4 – over de zon (16:8v)

[drie schalen:]

5 – over de troon van het beest (16:10v)

6 – over de Eufraat (16:12)

Intermezzo 5: Harmagedon (16:13-16)

7 – in de lucht (16:7v)

Intermezzo 6: De valse en de ware bruid (17:1 – 19:10)

a – Babylon, de grote hoer (17)

b – Babylon, de grote stad (18:1 – 19:5)

c – aankondiging van de bruiloft van het Lam (19:6-10)

○ **De voleinding** (19:11 – 21:8)

[vóór de duizend jaren:]

1 – de verschijning van Christus (19:11v)

2 – de oordelen van Christus (19:17v)

3 – de draak gebonden (20:1v)

4 – de eerste opstanding voltooid (20:4v)

[na de duizend jaren:]

5 – God en Magog (20:7v)

6 – de grote witte troon: oordeel over de doden (20:11v)

7 – de nieuwe hemel en de nieuwe aarde (21:8v)

Intermezzo 7: De bruid van het Lam, het hemelse Jeruzalem (21:9 – 22:5)

D – Epiloog (22:6-21)